

XI. évfolyam 24. szám – 2023. október

Szerkesztette: Pölhe Eszter Réka

Felelős: Skrek Dóra

Napsugár-Vadvirág Krónika

Tartalom

KÖSZÖNTŐ	3
OLVASÓI SAROK	4
Mit kezdünk a tabutémákkal?	4
Fejlődik a beszéd	7
Hogyan lehetünk elég jó segítők gyermekeink érzelmi nevelésének?	11
Szociális segítség az óvodában.....	14
ZÖLD ÓVODA ROVAT	16
Hogyan neveljük környezettudatos gyereket?	16
BESZÁMOLÓ	20
TERVEZETT PROGRAMOK	23
AKTUALITÁSOK	25
A nyári zárás időpontja	25
A nevelés nélküli munkanapok rendje	25
A nyílt napok időpontjai	25
A vezetői fogadóórák tervezett rendje.....	25
GYEREKSZÁJ	26

KÖSZÖNTŐ

Kedves Szülők és Gyerekek!

Szeretettel köszöntök minden kedves Gyermeket és Szülőt, köztük az óvodánkba újonnan érkező Gyermeket és Szüleiket.

Megkezdjük a 2023/24-es nevelési évet. Bízom benne, hogy ez mindenki számára örömteli, izgalmas élményekkel, programokkal teli év lesz, tele jobbnál jobb közös programokkal.

Tervezzük, hogy a középső és nagycsoportos gyerekeknek kirándulást szervezünk óvodánként különböző helyszíneken.

Az Erzsébet-ligeti Színházba Manó bérleteket váltottunk, amivel gyermekelőadásokra készülünk az iskolába készülő gyermekekkel, elősegítve esztétikai, művészeti nevelésüket.

Rendezvényeinkről az oviújság hasábjain bővebb információ található. A programokat a 16. kerületi Önkormányzat finanszírozza.

Óvodánk jellemzőit és a közeljövőben megújuló dokumentumait honlapunkon www.napsugar.bp16.hu olvashatják.

Köszönjük felajánlásait a Játékos Világ alapítvány számlájára, és kérem, ha tehetik, továbbra is támogassák adójuk 1%-val azt.

Bízom benne, hogy hatékony együttműködésünkkel folyamatosan erősítjük a család - óvoda partneri kapcsolatát.

Köszönöm a nevelőtestületünk felé megnyilvánuló bizalmukat. Változatlanul a legjobb tudásunkkal, magas színvonalú pedagógiai munkánkkal igyekszünk megszolgálni, hogy gyermeküket, a legféltettebb kincsüket ránk bizzák.

Tisztelettel: Skrek Dóra
intézményvezető

OLVASÓI SAROK

Mit kezdjünk a tabutémákkal?

1. rész: halál, gyász

Hogyan kezeljük az életünk egyik legnehezebben megfogalmazható tabuját, a halál és a gyász kérdését? Megpróbáljuk körbejárni, mit mondhatunk egy óvodásnak a halálról, kell-e erről beszélnünk vele, mit kezdhet a gyással, és hogyan segíthetünk neki feldolgozni azt.

Az életünket körbeveszik a tabuk, de nem vagy nem szívesen beszélünk róluk. A szexualitás, az alkoholizmus, a halál olyan fogalmak, amelyekhez sokszor még szavaink sincsenek, talán részben azért, mert velünk sem beszéltek nyíltan ezekről a témákról. Talán mert a szüleink generációja még szégyenletesnek érezte, talán kellemetlennek, vagy úgy gondolták, nem a gyerekeknek való témák ezek. De szülőként tehetünk azért, hogy a mi gyerekeink életében már ne legyenek tabuk, és nyíltabban tudjanak beszélni ezekről a dolgokról. Ebben segíthet néhány tabutémát érintő gyerekkönyv is, ezekből ajánlunk néhányat.

Mit tud egy óvodás gyerek a halálról? Kell a halálról beszélgetni?

Az élete egy bizonyos szakaszában minden gyerek rákérdez arra, hogy mindannyian meghalunk-e, amelyre tulajdonképpen csak egyetlen jó válasz létezik: **igen**. A felnőttek sokszor elhárítják a gyerekek halállal kapcsolatos kérdéseit, de mire is kíváncsi tulajdonképpen ilyenkor az óvodás gyerekünk? Nem biztos, hogy a konkrét válasza van szüksége, inkább elsősorban arra, hogy beszélgessünk erről. **Ahhoz, hogy a gyerekekkel hitelesen és önazonosan tudjunk a halálról beszélni, elkerülhetetlen a saját, halálhoz való viszonyunk átgondolása.** Nemcsak nekünk, de a gyerekeknek is biztonságot ad már önmagában az is, hogy lehet a veszteségeinkről beszélni, ki lehet azt mondani, hogy meghalt valaki, aki fontos volt. Előfordulhat, hogy magunk is félelmet élünk át, amikor a halotról, a halálról beszélünk a gyerekeknek. **Félelmetes sokszor, amit mondunk, a nem tudásnál azonban nincs félelmetesebb.**

A gyerekek nagyon figyelik azt is, hogy hogyan reagálunk a kérdéseikre: megijedünk, eláll egy pillanatra a szavunk, nem is tudjuk, mi a jó válasz? Lehet, hogy így lesz, ám ez egyáltalán nem baj. Mint minden más helyzetben, ekkor is az a legfontosabb, hogy **legyünk hitelesek, legyünk érzelmileg elérhető szülők, és csak azt mondjunk, amit hiszünk. Mondjuk ki, amit érzünk** („Hát most jó nehezett kérdeztél...”, „Nagyon váratlan a kérdésed...”), **legyünk**

kíváncsiak, és kérdezzünk. Vajon honnan jöhet ez az érdeklődés: történt valami az óvodában, amiről hallott, vagy a korosztálynak megfelelően kíváncsi? **Az a jó, ha a válaszuk nem elutasító és hárító, hanem érdeklődő.** Beszélhetünk arról is, hogy mi mindent tehetünk és teszünk azért, hogy egészségesek maradjunk.

A veszteségtől nem megkímélni kell, hanem felkészíteni rá

A gyereket minden nehézségtől és fájdalomtól szeretnénk megvédeni és megkímélni. Vannak azonban olyan helyzetek, amikor ez a különben természetes szülői attitűd nem vezet jó megoldáshoz. **A gyerekeket nem a halálról és a veszteségekről való beszélgetéstől kell megvédeni, hanem az életre kell felkészíteni, amelynek természetes velejárója a halál. Ha nem őszintén és a koruknak megfelelően beszélünk a gyerekekkel tulajdonképpen bármilyen témáról, akkor a titkolózás, a kegyes hazugság útját választjuk. Pedig a titok a gyerekek számára nehezen kezelhető, nehezen elviselhető.** Ha a felnőtt nem válaszol, vagy másra tereli a szót, azzal megrémíti őt. Ha a nagypapa meghal, de a gyerek nem kap választ, vagy nem a valódi választ kapja arra a kérdésre, hogy „hol van a nagypapa?“, azzal titkolózni kezdünk, ami bizalomvesztéshez vezethet. **A gyerekek a fájdalmat és a halál tényét könnyebben feldolgozzák, mint a bizalom elvesztését.**

Így gyászol egy óvoda

A gyász feldolgozásában az életkori sajátosságoknak nagyon fontos a szerepe. Az óvoda korú gyerekekre az énközpontú gondolkodás a jellemző, emellett azzal is tisztában vannak már, hogy a cselekedeteiknek van következménye. „A nagymama azért halt meg, mert nem vettem fel azt a sapkát, amit nekem kötött. Én vagyok tehát a felelős a haláláért.”

Nagy különbség még a felnőttek gyászához képest, hogy nem tudnak folyamatosan a veszteségre gondolni, időről időre képesek ugyanolyan önfeledten játszani, mint korábban.

A gyerekeknek nagyon nehéz elviselniük a gyászt, sokszor nem bírják el azt a sok érzelmet, ami egy a veszteség során a környezetükre és rájuk rakódik. Ezért igyekeznek elkerülni, ám ez semmiképp nem jelenti azt, hogy nem gyászolnak, vagy már hamar túltették magukat a veszteségen.

Játékkal, rajzolással, beszélgetéssel, a döntéseinkbe való bevonással segíthetjük őket. Támogassuk abban, hogy kifejezhesse az érzelmeit!

Fontos, hogy a fájdalmat és az érzelmeinket ne titkoljuk el, emlékezni lehessen arra, aki fontos volt, de már nincsen velünk, lehessen kérdezni, beszélni róla.

Előfordulhat, hogy mi magunk sem vagyunk képesek senkivel beszélni az első időszakban. **Ha azonban a gyereket magára hagyjuk, ha nem beszélünk arról, akit elveszítettünk, nem emlékezünk rá, akkor azt tapasztalhatja meg, hogy így múlik el minden, emlékezés nélkül.**

Forrás: Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány

Készítette: Koltai Kinga – óvodapszichológus

(elérhetősége: pszichologus.napsugarovi@gmail.com)

Fejlődik a beszéd

"Mikor a gyerek gőgicsél,

Isten tudja, mit beszél!

Csak mosolyog és integet...

Mit gondol? Mit mond? Mit nevet?"

(Gárdonyi G.)

A nyelv, a beszéd igen természetes, magától értetődőnek tűnő kommunikációs képessége az embernek. Csak mi tudjuk beszélt vagy írott nyelvi formában kifejezni igényeinket, szükségleteinket, érzelmeinket. Mindezt a nyelv teszi lehetővé, amelyet meg kell tanulnunk érteni és létrehozni, hogy a kommunikáció eszközeként tudjuk használni.

Valóban a természet egyik csodája, hogy a gyerek hároméves korára képes birtokban venni az anyanyelvét (akár többet is!), megérti a hozzá intézett beszédet, és mag is létre tudja hozni beszélt formáját. Anyjával, a környezettel való eddigi kapcsolattartást, a testi kontaktust egyre inkább a szóbeli kommunikáció váltja fel.. A „Szeretlek!” vagy az „Ügyes vagy!” mondatok hasonló érzetet kelthetnek, mint egy ölelés vagy simogatás. A „Nem szeretlek!” a gyereken valódi fájdalmat kelt, és úgy is éli meg, mint a valódi eltaszítottságot.

Hogy tanul meg beszélni?

Napjainkban a kutatók egyetértenek abban, hogy a nyelvelsajátítás nem pusztán utánpótlás eredménye. A gyerek megfigyeli a környezetében beszélőket, elemzés alá veszi a kapott „inputot” (bevitt jeleket), azaz a nyelvi mintát, és próbálja felfedezni annak összetevőit, és szabályait, törvényszerűségeit. Így fedezzük fel anyanyelvünk beszédhangjait, amelyek építőelemei a szavaknak, a hozzájuk kapcsolódó képzőknek, jeleknek, ragoknak. Megtanuljuk a nyelvtant, azaz az elemeket egymáshoz kapcsolni, olyan szókapcsolatokat, mondatokat is létrehozni, amelyeket még senkitől sem hallottunk, mégis megfelelnek az anyanyelvünk szabályainak. Végül birtokba vesszük azt a tudást is, hogy lehet az anyanyelvünket legjobban úgy használni, hogy a környezetünkből kiválsuk a szándékaiknak megfelelő cselekvést. Rájövünk arra, hogy bizonyos szavak, szerkezetek jobban működnek, mint mások. Ha azt mondom: „Sétálunk, Papa?”, erre azt feleli: „Nem”, mert nagyon fáradt. Ha viszont azt mondom: „Veled szeretek a legjobban sétálni a világon, Papa!”, akkor célba érek, hiszen bármilyen fáradt, mégis mindig elvisz sétálni. A végső cél: a nyelv és a beszéd eszközként való alkalmazása abban a környezetben, kultúrában, amelyikbe beleszülettünk.

Tudnunk kell, hogy rajtunk is múlik gyerekünk fejlődése. A kommunikációs igényére megfelelően válaszoló szülő segíti képességei fejlődését. Így tegyünk:

- Figyeljük úgy gyerekünket, hogy fel tudjuk ismerni kifejező, kapcsolatteremtő vágyát, testbeszédét, nevetését vagy szavait, azaz vegyük észre, ha hangadással, gesztussal vagy szavakkal közlendőjét jelzi. Adjunk elég időt kettőnk arra, hogy egymás válaszai is megszülessenek. Teremtsük meg a válaszadás lehetőségét, várjuk ki türelmesen a választ. Mindig rövid és egyszerű, jól érthető mondatokban beszéljünk hozzájuk. Játékosan kísérvük és értelmezzük érdeklődésének tárgyát, irányát, például ha az autója felé fordul, azt mondjuk:” Igen, ott van az autó. Szép piros autó. Kié ez az autó? Hogy megy az autó?”
- Játsszunk vele sokat bújócskát, „kukucs” játékot, göcögtetőket, labdajátékokat úgy, hogy játékaink közben váltakozzanak a szerepek! Az egyszerű rímes versek, dalok nagy örömet szereznek ebben az életkorban. Külön élmény a finom testi érintés, mely biztonságot nyújt. A legnagyobb élvezet mégis a göcögtetők csattanójánál van, ahol valami igen kellemes, csiklandós érzet kapcsolódik össze a mozgással, a beszéddel. A csattanó késleltetése játék lehet a kommunikáció fenntartására. Aztán már jöhet a nevetés, amely a fénypontja a közös együttlétnek. Erre az élményre, a felhőtlen együttlétre egész életünkön át emlékezünk.
- Csináljunk kedvet a beszédhez, érezhessék, beszélni, a másik emberrel kapcsolatot tartani nagyon jó dolog!
- Vezessük rá, hogy a beszélgetéssel tudjunk egymással közölni a dolgokat, így tudjuk kifejezni érzéseinket! Elmondhatjuk, mit akarunk, és azt is, hogy mit nem. Együtt tudunk örülni, vicces történeteket mesélünk egymásnak, amin jókat lehet nevetni, még ha azok a vicces dolog nem is velünk történtek meg, hanem a mese szereplőivel.
- Segítsük felismerni, hogy a beszéddel hatni tudunk a másik emberre, és a használata is igen szórakoztató, azaz játszani is lehet vele!
- Örüljünk és támogassuk, ha játszani akar az anyanyelvével: ha új szavakat talál ki, titkos nyelven beszél (pl. Tur-guc ir-gigy ber-ge-szér-gér-nir-gi?), visszafelé mondja ki a szavakat, vagy mindig az ellentétét mondja annak, amit éppen akar. Próbáljunk meg bekapcsolódni, hasonló módon beszélni. Faragjunk rímeket, találjunk ki érdekes történeteket! Ez a játékoság őt is arra készíti, hogy kreatívan közelítsen anyanyelvéhez.

Mit tegyünk, ha nehézségei mutatkoznak a beszéd használatában, a szavak kiejtésében?

Tudjuk, hogy vannak a beszéd-és nyelvi fejlődésnek nehezebb szakaszai, amelyek „túlélését” támogatással kell segítenünk. Ilyen a „Mi ez?” korszak. Ez a két éves kor körüli szókincsrobbanás időszaka, amikor igen rövid időn belül megugrik a gyerek aktív szókincsének mennyisége. Ilyenkor szinte egész nap azt kérdezi, az őt körülvevő tárgyakra rámutatva, „Ez mi? „Ez mi ez? Mi történik? A tárgy–hangsor- jelentés kapcsolat kiépülésének lehetünk szemtanúi. Amikor rámutat egy tárgyra és azt kérdezi: „Ez mi?”, akkor tulajdonképpen azt firtatja, hogy mi (a környezet) hogy hívjuk ezt a tárgyat, mert ő is úgy szeretné megnevezni, azt a nyelvet beszélni, erre a tárgyra azt mondani, amit mi. Mi a feladatom nekem, mint szülőnek ebben a korszakban? Lelkesen válaszolni, a tanulandó szavakat pontosan kiejteni, őt magát a kiejtésben nem javítani, és végig kitartónak és támogatónak maradni. A gyerek ebben a helyzetben azt is élvezzi, hogy közben állandóan kapcsolat tart a környezetével. A kérdései megszólítás, kapcsolatfelvétel a körülötte lévőkkel. Ebben a helyzetben a kommunikáció elutasítása (Már százszor mondtam, hogy mi ez! Nem mondom többször!) nem pusztán a szókincsfejlődésében gátolhatja meg, hanem a kommunikációs kedvét is elveheti.

A felnőttektől eltérő kiejtését soha ne figurázzuk ki, ne szégyenítsük meg ezért. A gyerek eltérő, meg-megakadó kiejtését figyelembe sem vesszük, arra nem reagálunk. Egyszerűen megismételjük azt, amit mondott, a helyes formában a közlés tartalmára koncentrálva: „Szeretted a kakaót?” , „Még kérsz enni?”. Értelmezzük is: megyünk és készítünk neki finom kakaót, illetve kenünk még egy vajas kenyeret. Ebben az úgynevezett „korrigált visszajelzésben” nem a formára (a rossz kiejtésre) koncentrálunk, hanem szigorúan a közlés tartalmára. Ezzel lehetőséget adunk a két forma (a szülőé és a sajátja) összehasonlítására. Nem próbálunk rá nyomást gyakorolni a pontosabb ejtés érdekében, nem is gúnyoljuk ezért.

Javasoljuk:

- ☺ Ha a csecsemőkori gögicsélést nem váltja fel a gagyogás, vagy a gagyogás néhány hét alatt elsatnyul, monotonná válik, keressünk fel gyermekaudiológiai szakrendelést!
- ☺ Ha a gyerekünk beszéde két-két és fél éves koráig nem indult meg, felétlenül vegyük igénybe koraifejlesztő-logopédus szakember segítségét, keressünk fel egy beszédindító korai fejlesztő központot!

- ☺ Ha az artikuláció, a beszéd érthetősége négy-ötéves korra nem javul jelentősen, nyolc-tíz hangzót még mindig hibásan ejt, keressünk fel logopédust!
- ☺ Az iskolába lépés előtt egy évvel minden beszédhangejtési hibával forduljunk logopédushoz! Az olvasás-írás tanulásának egyik feltétele a tiszta beszédhangejtés.
- ☺ Ha gyakori nátha vagy felsőlégúti betegségek jellemzőek gyerekünkre, keressünk fel gyermek fül-orr-gégész szakembert, vagy gyermekaudiológust, hogy tisztázzuk, hátráltatják-e ezek az állapotok gyereünk beszédhanghallásának fejlődését.

Készítette: Csécsei Edit
logopédus

Felhasznált irodalom:

- 1.) Payne K. J.(2009): Gyerekeink játéakai, Budapest. Kláris Kiadó
- 2.) Goebel W.- Glöckler M. (2006): A nagy gyerek-kalauz. Budapest, Dr. Szőke Henrik
- 3.) Stoppard M. (2003): Mit tud a gyerek? Budapest, Park Kiadó
- 4.) Kenesei I. (2000) A nyelv és a nyelvek. Budapest, Corvina Kiadó (online elérhető: <http://www.nytud.hu/nyelv> es nyelvek)
- 5.) Mérei F.-V. Binét Á. (1993): Gyereklélektan. Budapest, Gondolat Kiadó
- 6.) Pléh Cs.-Palotás G.-Lőrök J.(2002): PPL Nyelvfejlődési szűrővizsgálat. Budapest, Akadémiai Kiadó
- 7.) Gósy M. (1997): Beszéd és óvoda. Budapest, Nikol Kkt.
- 8.) Fehérné Kovács Zs. - Mácsainé Hajós K. - Szabóiné Nagy É. (2004): Együtt lenni jó... Budapest, Logopédiai kiadó
- 9.) Szabó B. (2002): Mozdulj rá! Mozgással kísért vers- és mondóka gyűjtemény. Budapest, Logopédiai kiadó
- 10.) Kenneth L. Grizzle,-D. Simms (2006): Korai nyelvi fejlődés és az ezzel összefüggő tanulási nehézségek. Gyerekgyógyászati Továbbképző Szemle.
- 11.) Neumann S.(2006): Beszéljessünk együtt! Budapest, Mosolyogj bátran! Közhasznú Egyesület, ELTE BGGYK, Demosztóthesz Egyesület
- 12.) 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 13.) Gopnik A.- Kuhl P. Melzoff A. (2008): Bölcsék a bölcsőben. Budapest, Tiporex Kiadó

Hogyan lehetünk elég jó segítői gyermekeink érzelmi nevelésének?

Nem válunk a gyermekek bizalmasává és érzelmi nevelésüket elég jó segítőivé azonnal. Néha a gyerekek olyan helyzeteket hozhatnak fel, amelyek kiválthatják a saját érzelmeinket hasonló helyzetekről. Ezeket a pillanatokat fontos felismerni, mert felismerés nélkül nehezebbé tehetik a bizalom kialakításának folyamatát és a gyerekekkel való eredményes kapcsolatteremtést, ami azonban az elég jó segítségnyújtás alapja az érzelmi nevelés folyamatában. Tehát, mi történik, ha egy olyan helyzetre adott érzelmi reakciónk van, ami megnehezíti, hogy bele tudjunk érezni az adott gyermek/gyermekek érzelmeibe.

Kihívást a jelentő helyzetek esetén a hatékony megoldás 7 pontja:

1. Tegyük fel, a gyermek megüti egy társát. Az első dolog, hogy felismerjük, hogy nekünk, felnőtteknek saját érzelmi reakciónk van a helyzetre. Nem kell abban a pillanatban megértenünk, hogy honnan jönnek az érzéseink, vagy milyen emlék váltja ki. Elég, ha megértjük, hogy saját személyes reakciónk van.
2. Próbáljuk meg visszatartani a saját érzelmi reakciónkat. Nem figyelmen kívül hagyást jelent ez, csak először a gyermeknek való segítségnyújtás a cél, és ha az megvalósult hatékonyan, akkor utána vissza lehet térni a saját érzelmi szükségletekre. Néhányan hasznosnak találják a vizuális technikát, és a képi ábrázolást ezekben a helyzetekben. Például elképzelik, hogy érzelmeiket egy dobozba teszik, majd a dobozt egy időre egy szekrény polcára helyezik, hogy később visszatérhessenek hozzá, amikor már van rá idejük.
3. Utána, amikor például már eltettük a dobozba a saját szükségleteinket későbbre, kérdezzük meg magunkban: Mit érezhet a gyerkőc? És mire lenne most szüksége?
4. Tegyük a gyermek szükségleteit első helyre és próbáljuk meg az érzelmi nevelést alkalmazni.
5. Érzelmi nevelést támogató kommunikációs javaslatok a gyermek érzelmi állapotához való kapcsolódásra:
 - Most biztosan nagyon tehetetlenül / reménytelenül / frusztráltan / boldogan, szomorúan / csalódottan / etc. lelkesen érzed magad.
 - Oh, hát ez tényleg borzalmasan hangzik.
 - Lehet most szomorú / vagy (érzelmek közül beilleszteni) dühös vagy / voltál.
 - Bárcsak ne mentél volna át ezen.

- El sem tudom képzelni, milyen szomorú lehetsz most.
- Hát én is így éreznék a helyedben.
- Ez engem is megijesztene.
- Ez nagyon kellemetlen lehetett neked.
- Lehet úgy érezted magad, mintha elsüllyednél a padlón.
- Ez bosszantó lehet/ett.
- Nagyon zavarhat/ott ez téged.
- Ez dühítően hangzik.
- Ez nagyon ijesztően hangzik.
- Hú, hát ez nagyon sokkolónak hangzik.
- Ez nagyon izgalmas lehetett!
- Ez nagyon menő!
- Fantasztikusan hangzik!
- Ez milyen jóóóó!
- Most biztos nagyon lelkes vagy!

6. Határok felállítása, és a probléma megoldása

1. Szabjunk határokat a nem elfogadható viselkedésnek. Itt közöljük a gyermekkel kapcsolatos érzéseinket, Személyét és személyiségét ért minősítés nélkül. Tudatjuk a gyermekkel, mi az elfogadhatatlan, és mi elfogadható. Rövid egyszerű mondatokban elmagyarázzuk, hogyan érzünk és tisztázzuk az értékeinket, a szabályokat, és azt, ami az adott közösségre (család, játszótér, kisközösségek, etc.) vonatkozik.
2. Ne használjunk minősítést, kritikát, és más gyermekekkel való összehasonlítást a probléma megoldása közben.

7. Hogy zajlik ez a gyakorlatban? Szituációs példa:

Egy 6 éves kisfiú megüti egy másik gyermeket a játszótéren játék közben.

Kerüljük el: Laci, te nagyon rossz vagy! Menj a padra és ülj le!

Használjuk:

Laci, mi nem ütjük egymást a játszótéren.

(Tudatjuk a gyermekkel, mi az elfogadhatatlan.)

Tudom, hogy mérges vagy,

(Segítünk neki az érzelmének megnevezésével abban, hogy találkozzon önmagában az adott érzelem nevével, amit a testében érez.)

Fontos: Mivel a gyerekek még nem tudják sokáig megnevezni az érzelmeiket, csak átélük őket, ezért hosszú ideig segítségre van szükségük arra, hogy a bennük zajló érzelmeket megtanulják megnevezni.)

De használj szavakat, ne a kezedet.

(Rövid mondatban elmondjuk, mi a szabály akkor, ha valaki mérges.)

Kérj elnézést a kislánytól (kislánytól) és mondd el neki, miért vagy mérges.

(Segítséget adunk a gyermeknek abban, hogy a kialakult helyzetet megfelelően tudja kezelni.)

Üdvözzel: Szilajné Bárdos Mária
Gyógypedagógus

Szociális segítség az óvodában

Kedves Szülők!

Tóth-Pap Erika vagyok, a Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvoda valamennyi telephelyének szociális segítője. Húsz éve dolgozom a szociális és gyermekjóléti alapellátás területén, melynek elsődleges célja és feladata, hogy segítséget nyújtson a gyermekek családban történő nevelkedéséhez, és elősegítse a gyermekeket érintő veszélyeztető körülmények észlelését és megszüntetését.

A XVI. kerületben a **Napraforgó Család-és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat** ingyenesen elérhető szolgáltatások biztosításával támogatja a fenti célokat. A Központ szolgáltatásai többek között az alábbiak: pszichológiai tanácsadás, jogi tanácsadás, mediáció, pár-és családterápia, szülőkonzultáció, kapcsolattartási ügyelet, adományok közvetítése, állaskeresés segítése, adósságkezelési tanácsadás, valamint különböző klubok (Alzheimer betegek hozzátartozóinak klubja, Baba-mama klub, Kamasz klub, Gázoló kiránduló klub, stb.).

Bővebb információk és elérhetőségeink: <https://www.napraforgo16.hu/hirek>

Mit jelent az óvodai szociális segítség? 2018 óta létezik kerületünkben ez a tevékenység, melyet a Napraforgó Központ szolgáltatásként biztosít a kerület intézményeinek és családjainak. Szociális segítőként feladatom a szoros együttműködés a Napsugár Óvoda minden dolgozójával, akik a gyermekekkel napi szinten kapcsolatba kerülnek. Jelen vagyok az óvodai csoportokban, a felmerülő kérdések mentén konzultálok az óvodapedagógusokkal, a tagintézmény-vezetőkkel, a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott kollégákkal, valamint az óvoda további szakembereivel (pl. óvodapszichológus, gyógypedagógus, illetékes védőnő). Aktív résztvevője vagyok a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésének azzal, hogy a nevelési-oktatási, egészségügyi és szociális/gyermekjóléti intézmények közötti információáramlást segítem. Munkám középpontjában a prevenció (megelőzés), a tanácsadás, a tájékoztatás, valamint az információ-és segítségnyújtás állnak.

Milyen típusú problémákkal érdemes hozzám fordulni?

- óvodai nehézségek (pl. magatartási/beilleszkedési problémák, óvodakötelezettséggel kapcsolatos problémák, konfliktushelyzetek az óvodában)

- szociális problémák (pl. anyagi nehézség, hátrányos helyzet, támogatásokhoz való hozzájutás lehetőségei)
- családon belüli konfliktusok (pl. szülők között, szülő-gyermek között, bántalmazás, válás, nevelési kérdések)
- nehezített élethelyzet, családi életvitellel összefüggő nehézségek (pl. betegség, haláleset, elhanyagolás, külföldi munkavállalás stb.)
- függőségek a családban

Hogyan tudok segíteni?

- egyéni tanácsadással, segítő beszélgetéssel, konzultációval, segítségnyújtással a probléma kezelésében
- esetmegbeszélésen/esetkonferencián való aktív részvétellel
- személyes részvétellel a szülő és az óvodapedagógus közötti megbeszélésen: mindketten kérhetik, hogy legyek jelen a megbeszélésen (vítás esetben közvetítőként segíthetem az óvoda és a szülő között fennálló konfliktus rendezését)
- veszélyeztető helyzetben szakmai tanácsokkal támogatom a tagintézmény vezetőjét a jelzés megtételének szükségességéről; szükség esetén jelzést teszek a Központ/Szolgálat felé
- rendszeresen konzultálok a Központunkkal/Szolgálatunkkal már együttműködésben álló családok családsegítőjével, esetmenedzserével
- információt nyújtok az elérhető szolgáltatásokról, a szociális rendszer működéséről, segítséget nyújtok ügyintézésben.

Keressenek bizalommal hétköznapiokon 8 és 17 óra között az alábbi elérhetőségeimen:

Tóth-Pap Erika

Tel.: +3620/267-3341

E-mail: toth-pap@napraforgo16.hu

ZÖLD ÓVODA ROVAT

Hogyan neveljük környezettudatos gyereket?

Forrás: www.mnb.hu

A bolygó környezeti állapotának rohamos romlása, az éghajlatváltozás hatása elengedhetetlenné teszi, hogy a következő generációkat környezettudatos szellemben neveljük. Fontos, hogy a gyerekeket közelebb vigyük a természethez és megmutassuk, milyen hatással van a környezetre az életmódunk. A fenntartható életmód nekünk is egy komoly tanulási folyamat, az azonban megkérdőjelezhetetlen, hogy a felnövekvő generáció már a fenntarthatóság alapszabályai szerint kell, hogy éljen. Hogyan tudjuk átadni a szemléletet kis kortól kezdve?

A gyermeknevelés összetett folyamatában a hiteles példán, a sok beszélgetésen, közös élményeken nagyban múlik az, hogy milyen felnőtté válik egy gyerek.

Hogyan kezdjük?

Az biztonsággal kimondható, hogy a környezettudatos életmód alapja a természet szeretete és tisztelete. A kanapén ülő, tévénező, internetező, bezárt életmód, a számítógép, a videó játékok és a mobiltelefonok folyamatos használata azonban sok gyereket már nagyon korán eltávolít a természettől. A természethiány általánossá vált, a természettel való kapcsolat megváltozott. A gyerekek nincsenek zöld környezetben sem rendszeresen, sem eleget. Emellett – ha mégis kijutnak, - a felgyorsult, multimédiától hangos világunkban az sem könnyű, hogy a kész információkhoz szokott gyermekek a kreatív vizsgálódásnak adják át magukat, kicsit lelassuljanak.

Milyen hatással van a gyerekekre a természettől való eltávolodás?

Egy 10 éven át tartó kutatás szerint komoly károkat okoz, ha a gyerek a természettől elzárva, képernyők előtt éli le élete nagy részét /2005. Richard Louv, Last Child in the Wood/. A természettől való elidegenedés következtében gyakrabban alakul ki depresszióra való hajlam, mutatkoznak tanulási nehézségek, gyakoribb a hiperaktivitás. A gyermekek elmaradnak a szociális fejlődésben, boldogtalanabbak.

Vizsgálatok igazolják, hogy a gyerekek a természetben eltöltött idő után több érzelmi tapasztalatot éltek át, és nyitottabbak voltak a szociális kapcsolatok építésére, mint egy zárt

térben eltöltött program után. A természetben való rendszeres időtöltés következtében egészségesebb az önbizalmuk, javulnak a nyelvi és kommunikációs képességeik. Csökken bennük az agresszió, a szorongás és a stressz. Azok a gyerekek, akik több időt töltenek a természetben, felnőttként nyitottabbak a természettudományok iránt, felelősebben viselkednek, pozitívabb hozzáállást tanúsítanak. Azok a felnőttek pedig, akik rendszeresen mennek a természetbe, szorosabb emberi kapcsolatokat alakítanak ki, nyitottabbak a többi ember felé, megértőbbek. A képernyő előtt eltöltött korlátlan idő felnőttként az empátia és az önzetlenség hiányát okozza, és depresszióhoz vezet.

A gyermek és a természet kapcsolatának kiépülése tehát egyaránt szolgálja a környezetünk és a gyermek javát.

Mit tehet a szülő?

• Kezdjük korán!

Engedjük a kisgyereket a természetbe, amilyen korán és amilyen gyakran csak lehet! A természet nyugtató hatással van a gyerekekre.

• Meséljünk saját élményeinkről, bátorítsuk, hogy legyenek közös élmények!

Mindenkivel történtek kalandok gyermekkorában. Osszuk meg a gyerekekkel saját meséinket, és kezdjük el mesélni az ő meséiket!

• Alakítsunk ki családi hagyományt! Legyen rendszeres program!

Nézzünk közösen denevéreket nyári este, számoljunk villámokat a zivatarban, lessük meg a teliholdat, köszönjünk a hattyúknak a közeli tónál! Látogassuk meg a kiserdőt minden hónapban, és nézzük meg, mi, hogyan változik benne, így a természet változásaira is nyitottabb lesz. Menjünk nyaranta sátrazni együtt! Menjünk ki a természetbe esőben, hóban is!

• Ne erőltessük!

Egy kisgyerek nem bír annyit sétálni és ugyan feltöltődik, de hamarabb elfárad a környezeti ingerektől, mint egy felnőtt. Nagyon fontos, hogy figyeljünk, vegyük észre, mikor elég neki, mikor fárad. Kisebb gyerekekkel tervezzünk rövidebb sétákat, programokat!

• Legyen csak piszkos! És le a cipővel!

Hagyjuk, hogy a gyerek másszon fára, csússzon a földön, gázoljon a patakban! Tapasztalja meg a környezetet, hasson az összes érzékszervére! Otthoni élmény lehet a virág- vagy

zöldségültetés, amelyet kis cserépben, balkonon vagy a kertben is meg lehet tenni. Megtanulja a kisgyerek, hogyan, miből nő a növény, a gondozás során megismeri a felelősséget is.

• **Hagyjunk valódi szabadidőt, szabad játékot!**

Egy kisgyerek akkor tud elmélyedni a természetben, ha időt adnak neki. Megfelelő távolságban, de engedjük, hogy maga fedezze fel a növényeket, élőlényeket! Így lehet saját élménye. A természetben folytatott kötetlen játék fejleszti a fantáziáját, az önbizalmát.

• **Vizsgálódjunk, kutassunk együtt! Írjunk naplót! Alkossunk!**

A természet számos kincset rejt. Mutassuk meg az apróbb csodákat a leveleken, bogarakon, fűben, fában, vízben! Az élőlények törekenysége a felelősségérzetet is kifejleszti a gyerekekben. Madártollakat, kavicsokat, leveleket mindig lehet találni, gyűjtsük össze olyan helyen, edénykében, ahol akármikor meg tudja őket vizsgálni! A természet a kreativitást is növeli. Használjuk ki, készítsünk alkotásokat a természetben talált kincsekből, örökítsük meg az élményeket!

• **Mindig meséljünk, magyarázzunk!**

Mondjuk el, milyen kapcsolat van az ember és a természet között, hogyan függ egyiktől a másik! Egy városi kisgyerek sokszor nehezen érti, hogy ő is része a természetnek, az ő igényeinek kielégítése is energiafelhasználással, hulladékkal, sok esetben környezetkárosítással jár. A felismerés azonban már egészen kicsi gyerekkorban elemi hatással bír. Sok gyerek már egészen korán elhivatott védelmezője a környezetnek.

Olvassunk! Meséljünk!

Számos könyvet lehet találni gyerekeknek a természetről, kalandos, mesés kiadványok keltik fel az érdeklődésüket, de kifejezetten gyerekek számára is készítenek már enciklopédiákat, amiben állatokat, növényeket ismerhet meg, azonosíthat. Sok kiadó külön természetvédelmi könyveket is kínál, amiben a gyerekek számára mesés formában adja át a túlfogyasztás, a hulladék, a levegő- és vízszennyezés problémáját. Egyes könyvekhez külön applikáció készül, így még szórakoztatóbban szerezhettek ismereteket.

A természet szeretete mellett természetesen fontosak azok a lépések is, amelyek a mindennapi életünkben a fenntarthatóságot, az ökológiai lábnyom mérséklését szolgálják. A szelektív hulladékgyűjtés, megfelelő étkezési szokások, vagy akár a tudatos vásárlás mind akkor tud megfelelően érvényesülni egy gyermekben, ha ezeket a gyakorlatban látja otthon.

Természetesen van olyan eset, amikor az óvoda vagy az iskola előrehaladottabb, és a gyermek itt tanulja meg ezeket, majd elkezd otthon is a környezetében továbbadni. Mégis a legjobb, ha ezeket otthon is tapasztalja. Ezekre nem szükséges külön hangsúlyt fektetni, hiszen a gyermek nagyon jó megfigyelő, pontosan el fogja sajátítani, amit teszünk. Ha már elég nagy és érdeklődik ezek iránt, akkor lehet neki többet beszélni, magyarázni, hogy mit miért és hogyan csinálunk. Sőt, lehetnek saját ötletei is, amivel az életmódunkat tovább „zöldíthetjük”. A kapcsolat ezen szokások és a természet között persze sok beszélgetéssel hozható felszínre. Ezek a lépések – a természeti élmények, a sok beszélgetés és az életmód – együttesen hatnak, és egy természetet tisztelő, a mindennapjaiban környezettudatos ember nőhet fel, aki nálunk sokkal jobban fogja tudni, mit jelent a fenntartható életmód.

BESZÁMOLÓ

A 2023/2024-es nevelési év eddig megvalósult eseményeiről

Mobilitási hét

Ideje: 2023. szeptember 18-22.

Szervező: Eszter néni (Katica csoport)

Idén negyedik alkalommal rendeztük meg a Mobilitási hét alkalmából a csoportok közötti pontversenyünket. Igyekeztünk olyan programokat szervezni a gyermekek számára, amely segít hozzájuk közelebb hozni a tudatos és fenntartható közlekedés fogalmát, úgy, hogy közben jól is mulathatnak.

A hét minden napján kvíz kérdések, játékos feladatok várták a szülőket és gyerekeket egyaránt. A keddi napon a középső- és nagycsoportos gyermekeknek interaktív módon PPT-t vetítettünk, amely a tudatos közlekedésről szólt.

Szeptember 19-én, kedden délután tartottuk meg szokásos családi biciklizésünket az óvodától a Hermina bringaparkig. Szeptember 20-án, szerdán délelőtt a vállalkozó szellemű gyermekeknek lehetősége nyílt körbeticiklizni az óvodát Kriszti néni és Andi néni kíséretében. Kiscsoportosaink is biciklizhettek a medence körüli kövezett területen. Délután pedig Eszter néni várta a szülőket és a gyerekeket a Talicska-kihívásra.

A héten szép számmal érkeztek otthon készült alkotások is, amelyek a fenntartható közlekedési módokat ábrázoltak. A legtöbb alkotás a **Pillangó** és a **Napocska** csoportos gyermekektől érkezett.

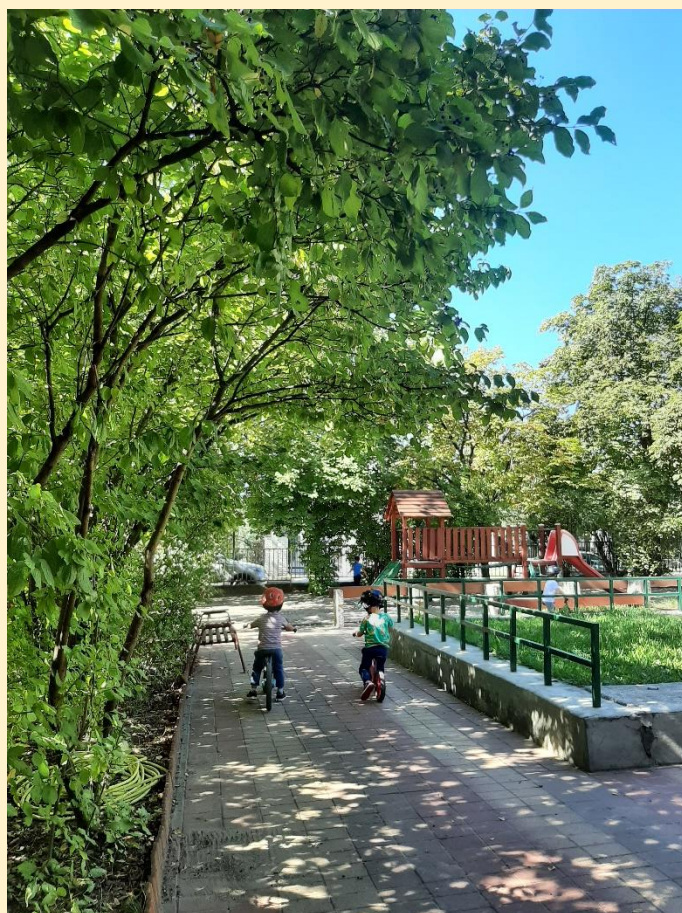
A pontverseny a következő képen alakult:

<i>Helyezés</i>	<i>Csoport</i>	<i>Összesített pontszám</i>
IV.	Napocska	223
III.	Süni	304
II.	Pillangó	321
I.	Katica	414

A legaktívabb csoportnak a Katica csoport bizonyult, akik ezzel egy évre megnyerték a „Mobil Kupát”. Mindenkinnek köszönjük a programokon való aktív részvételt! ☺

Biciklizés az óvoda körül

Kiscsoportosaink is bicikliztek

Állatok világnapja

Ideje: 2023. október 4.

Szervező: Márti néni (Pillangó csoport)

Ezen a héten (október 2-6-ig) az állatoké volt a főszerep óvodánkban. Márti néni szuper programokkal készült a gyerekeknek.

Minden nap új állatokról szóló találós kérdések várták az érkező gyerekeket, amelyekre a szüleik segítségével válaszolhattak.

Hétfőn, Márti néni állatokról és az Állatok világnapjáról szóló interaktív, játékos előadást tartott a gyerekeknek.

Pénteken délelőtt, a hét megkoronázása képen, rendőrkutyás bemutatón vettek részt a csoportok az óvoda udvarán, amely során megtapasztalhatták, hogy mennyi mindenre tanítható meg az ember legjobb barátja, ha foglalkoznak vele.

Rendőrkutyás bemutató

TERVEZETT PROGRAMOK

Márton nap

Ideje: 2023. november 10.

Szervező: Anikó néni (Pillangó csoport), csoportos óvodapedagógusok

Tervezett programok: Márton napi táncház

Egészség hét

Ideje: 2023. november 20-24.

Szervező: Kriszti néni (Katica csoport), csoportos óvodapedagógusok

Tervezett programok: Egészséges életmódhoz kapcsolódó foglalkozások, csoportok közötti pontverseny

Mikulás

Ideje: 2023. december 6.

Szervező: Csoportos óvodapedagógusok

Tervezett programok: Mikulás várás, ajándékatadás

Adventi kézműves délután

Ideje: 2023. december (A pontos időpontról e-mailben küldünk tájékoztatást.)

Szervező: Csoportos óvodapedagógusok

Tervezett programok: Mézeskalács sütés, barkácsolás

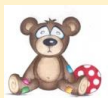

Karácsony

Ideje: 2023. december 11-15. között (A pontos időpontról e-mailben küldünk tájékoztatást.)

Szervező: Csoportos óvodapedagógusok

Tervezett programok: Karácsonyi ünnepség

Medvehét

Ideje: 2024. január 29. - február 2.

Szervező: Andi néni (Süni csoport), csoportos óvodapedagógusok

Tervezett programok: Medvebarlang, medvékkel kapcsolatos foglalkozások, Maci kiállítás

Farsang

Ideje: 2024. február (A pontos időpontról e-mailben küldünk tájékoztatást.)

Szervező: Andi néni (Süni csoport), csoportos óvodapedagógusok

Tervezett programok: Jelmezbemutató, táncház, ügyességi játékok

AKTUALITÁSOK

A nyári zárás időpontja

Az óvoda a fenntartó jóváhagyása szerint nyáron 4 hetes időtartamban zárva tart, melyről a szülőket legkésőbb **február 15**-ig értesítjük. A nyári zárás ideje alatt, szülői igény alapján a gyermeket a nyitva tartó telephelyünk óvodájában fogadjuk.

A nevelés nélküli munkanapok rendje

A nevelés nélküli napokon szülői igény alapján a gyermekeket a Mátyásfüldi Fecskefészek vagy a Sashalmi Manoda óvodájában fogadják.

Ebben a nevelési évben még három ilyen napot tervezünk:

2023. október 20. péntek

2023. december 1. péntek

2024. március 8. péntek

2024. június 14. péntek

2024. augusztus 26. hétfő

A nyílt napok időpontjai

Megnevezés	Résztvevők	Időpont	Felelősök
Óvodaváró családi nap	Jelenleg járó és az óvodába jelentkező családok	2024. április	Heiner Andrea

A vezetői fogadóórák tervezett rendje

Név	Ideje	Időpont	Helyszín
Intézményvezető: Skrek Dóra	minden hónap első hétfő	8,00-17,00	Cziráki u.
Óvodavezető helyettes: Heiner Andrea	minden hónap harmadik kedd	16,30-17,00	Borotvás u.

GYEREKSZÁJ

Az óvodások kacagtatóan vicces megállapításaiból szemezgettem néhányat. ☺

Egy kisfiú és egy kislány beszélgetnek:

Kisfiú: „*Amúgy én gyúrok, tudtad?*”

Kislány: „*Mit jelent az, hogy gyúrás?*”

Kisfiú: „*Azt, hogy van súly és így emelgeted.*”

Kislány: „*Jaaa, már tudom.*”

Az egyik kisfiú káposztát eszik, és közben megjegyzi; „*Nagyon ropogós és sistereg.*”

Ebéd közben a dadus néni próbálja motiválni az egyik kislányt, hogy kóstolja meg az ételt, aki miután ezt megteszi, rájön, hogy valójában ízlik neki.

Dadus néni: „*Na látod, te meg mindenre azt mondd, hogy nem szereted.*”

Kislány; „*Hát tudod, ilyenek a gyerekek.*”

Egy kisfiú és egy kislány megölelik egymást. Óvó néni kérdezi; „*Szeretitek egymást?*” Kislány; „*Igen, mert ő nagyon aranyos. Ráragadozom!*”

